

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums par Komisijas priekšlikumiem Direktīvai par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvo uzraudzību un Regulai par kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvās piesardzības prasībām

(2012/C 175/01)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 7. un 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un strukturās un par šādu datu brīvu apriti⁽²⁾ un jo īpaši tās 28. panta 2. punktu,

IR PIEŅĒMIS ŠO ATZINUMU.

1. IEVADS

1.1. Apspriešanās ar EDAU

1. Šis atzinums ir viens no četriem Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) atzinumiem, kuri attiecas uz finanšu sektoru un ir pieņemti vienā dienā⁽³⁾.
2. Komisija 2011. gada 20. jūlijā pieņēma divus priekšlikumus par tiesību aktu pārskatīšanu banku nozarē. Pirmais priekšlikums attiecas uz Direktīvu par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvo uzraudzību ("ierosinātā Direktīva")⁽⁴⁾. Otrais priekšlikums attiecas uz Regulu par kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvās piesardzības prasībām ("ierosinātā Regula")⁽⁵⁾. Priekšlikumus tajā pašā dienā nosūtīja EDAU atzinuma saņemšanai. Eiropas Savienības Padome 2011. gada 18. novembrī apspriedās ar EDAU par ierosināto Direktīvu.
3. Pirms ierosinātās Regulas pieņemšanas notika neoficiāla apspriešanās ar EDAU. EDAU atzīmē, ka priekšlikumā ir ņemtas vērā vairākas viņa piezīmes.
4. EDAU atzinīgi vērtē faktu, ka Komisija un Padome ar viņu ir apspriedušās, un iesaka pieņemto instrumentu preambulā iekļaut atsauci uz šo atzinumu.

⁽¹⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽²⁾ OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

⁽³⁾ EDAU 2012. gada 10. februāra atzinumi par tiesību aktu kopumu attiecībā uz tiesību aktu pārskatīšanu banku nozarē, kredītreitingu aģentūrām, finanšu instrumentu tirgiem (MIFID/MIFIR) un tirgus ļaunprātīgu izmantošanu.

⁽⁴⁾ COM(2011) 453.

⁽⁵⁾ COM(2011) 452.

1.2. Priekšlikumu mērķi un darbības joma

5. Ierosinātie tiesību akti ir divi juridiski instrumenti: Direktīva par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvo uzraudzību un Regula par kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvās uzraudzības prasībām. Ierosinātās pārskatīšanas politiskie mērķi, īsi sakot, ir nodrošināt banku nozares vienmērīgu darbību un atgūt komersantu un sabiedrības uzticību. Ar ierosinātajiem instrumentiem aizstās Direktīvu 2006/48/EK un Direktīvu 2006/49/EK, kas attiecīgi tiks atceltas.
6. Ierosinātās Direktīvas galvenie jaunie elementi ir noteikumi par sankcijām, noteikumi par efektīvu korporatīvo pārvaldību un noteikumi, kas novērš pārmērīgu paļaušanos uz ārējiem kredītreitingiem. Ierosinātās Direktīvas mērķis ir nodrošināt efektīvu un samērīgu sankciju režīmu, administratīvo sankciju atbilstošu piemērošanu, sankciju publicēšanu, kā arī mehānismus, kas veicina ziņošanu par pārkāpumiem. Turklāt tās mērķis ir stiprināt tiesisko regulējumu attiecībā uz korporatīvo pārvaldību un samazināt pārmērīgu paļaušanos uz ārējiem reitingiem ⁽⁶⁾.
7. Ierosinātā Regula papildina ierosināto Direktīvu, izveidojot vienotas un tieši piemērojamas konsultatīvās piesardzības prasības kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām. Kā apgalvots paskaidrojuma rakstā, šīs iniciatīvas galvenais mērķis ir nodrošināt, ka tiek nostiprināta iestāžu kapitāla reglamentēšanas efektivitāte ES un tiek ierobežota tās negatīvā ietekme uz finanšu sistēmu ⁽⁷⁾.

1.3. EDAU atzinuma mērķis

8. Lai gan vairums ierosināto instrumentu noteikumu attiecas uz kredītiestāžu darbību, tiesiskā regulējuma īstenošana un piemērošana atsevišķos gadījumos var ietekmēt personu tiesības saistībā ar viņu personas datu apstrādi.
9. Vairāki ierosinātās Direktīvas noteikumi pieļauj informācijas apmaiņu starp dalībvalstu iestādēm un, iespējams, trešām valstīm ⁽⁸⁾. Šī informācija var attiekties uz fiziskām personām, piemēram, kredītiestāžu vadības locekļiem, darbiniekiem un akcionāriem. Turklāt saskaņā ar ierosināto Direktīvu kompetentās iestādes var piemērot sankcijas tieši personām, un tām ir pienākums publicēt informāciju par piemērotajām sankcijām un atbildīgo personu identitāti ⁽⁹⁾. Lai atvieglotu pārkāpumu atklāšanu, priekšlikumā kompetentajām iestādēm ir noteikts pienākums izveidot mehānismus, kas veicina ziņošanu par pārkāpumiem ⁽¹⁰⁾. Turklāt ierosinātajā Regulā kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām ir noteikts pienākums atklāt informāciju par savu atalgojuma politiku, tostarp — par samaksājām summām, kas sadalītas pēc personāla kategorijām un darba samaksas līmeņiem ⁽¹¹⁾. Visi šie noteikumi var ietekmēt attiecīgo personu datu aizsardzību.
10. Ņemot vērā iepriekš minēto, šajā atzinumā galvenā uzmanība ir pievērsta vairākiem privātuma un datu aizsardzības aspektiem: 1) datu aizsardzības tiesību aktu piemērojamība; 2) datu nosūtīšana uz trešām valstīm; 3) dienesta noslēpums un konfidenciālas informācijas izmantošana; 4) obligāta sankciju publicēšana; 5) mehānismi ziņošanai par pārkāpumiem; 6) informācijas sniegšanas prasības attiecībā uz atalgojuma politiku.

2. PRIEKŠLIKUMU ANALĪZE

2.1. Datu aizsardzības tiesību aktu piemērojamība

11. Ierosinātās Direktīvas 74. apsvērumā ir iekļauta atsauce uz datu aizsardzības tiesību aktiem, kas būtu pilnībā jāpiemēro. Tomēr atsauce uz piemērojamiem datu aizsardzības tiesību aktiem būtu jāiekļauj

⁽⁶⁾ Ierosinātās Direktīvas paskaidrojuma raksts, 2. un 3. lpp.

⁽⁷⁾ Ierosinātās Regulas paskaidrojuma raksts, 2. un 3. lpp.

⁽⁸⁾ Sk. ierosinātās Direktīvas 24., 48. un 51. pantu.

⁽⁹⁾ Ierosinātās Direktīvas 65. panta 2. punkts un 68. pants.

⁽¹⁰⁾ Ierosinātās Direktīvas 70. pants.

⁽¹¹⁾ Ierosinātās Regulas 435. pants.

priekšlikumu materiālo tiesību normā. Labs šādas materiālo tiesību normas piemērs atrodams priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām ⁽¹²⁾, konkrētāk, tā 22. pantā, kurā ir skaidri norādīts, ka priekšlikumā Direktīvu 95/46/EK un Regulu (EK) Nr. 45/2001 piemēro personas datu apstrādei.

12. Tas ir īpaši svarīgi, piemēram, saistībā ar vairākiem noteikumiem par personas datu apmaiņu. Šie noteikumi ir pilnīgi leģitīmi, taču tie jāpiemēro atbilstīgi datu aizsardzības tiesību aktiem. Ir jāizvairās no riska, ka šie noteikumi varētu tikt interpretēti kā visaptverošs pilnvaru piešķirums dažādu personas datu apmaiņai. Atsauce uz datu aizsardzības tiesību aktiem, arī materiālajās tiesību normās, būtiski samazinātu šādu risku.
13. Tāpēc EDAU ierosina iekļaut līdzīgu materiālo tiesību normu kā 22. pantā priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām ⁽¹³⁾, ņemot vērā ierosinājumus, ko viņš izteicis attiecībā uz šo priekšlikumu ⁽¹⁴⁾, t. i., uzsvērt spēkā esošo datu aizsardzības tiesību aktu piemērojamību un precizēt atsauci uz Direktīvu 95/46/EK, norādot, ka noteikumus piemēros atbilstīgi dalībvalstu tiesību aktiem, ar kuriem īsteno Direktīvu 95/46/EK.

2.2. Datu nosūtīšana uz trešām valstīm

14. Ierosinātās Direktīvas 48. pantā noteikts, ka Komisija var iesniegt Padomei priekšlikumus, lai apspriestu nolīgumus ar trešām valstīm, cenšoties cita starpā nodrošināt, ka trešo valstu kompetentās iestādes var iegūt informāciju, kas nepieciešama tādu mātesuzņēmumu uzraudzībai, kuri atrodas šo valstu teritorijā un kuriem ir meitasuzņēmumi vienā vai vairākās dalībvalstīs.
15. Ciktāl šajā informācijā ietilpst personas dati, Direktīva 95/46/EK un Regula (EK) Nr. 45/2001 ir pilnīgi piemērojamas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm. EDAU ierosina precizēt 48. pantā, ka šādos gadījumos minētajos nolīgumos jāievēro nosacījumi par personas datu nosūtīšanu uz trešām valstīm, kas noteikti Direktīvas 95/46/EK IV nodaļā un Regulā (EK) Nr. 45/2001. Tas pats jāparedz dalībvalstu un Eiropas Banku iestādes (EBI) nolīgumos, ņemot vērā 56. pantu, kas attiecas uz sadarbību ar trešo valstu kompetentajām iestādēm.
16. Turklāt, ņemot vērā ar datu nosūtīšanu saistītos riskus, EDAU iesaka pievienot konkrētus drošības pasākumus, kā tas izdarīts priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām 23. pantā. Šā priekšlikuma atzinumā EDAU atzinīgi vērtē šāda noteikuma izmantošanu, kurā ir iekļauti attiecīgi drošības pasākumi, piemēram, katra atsevišķa gadījuma novērtējums, nodrošinot datu nosūtīšanas vajadzību un atbilstīga personas datu aizsardzības līmeņa pastāvēšanu trešās valstīs, kas saņem personas datus.

2.3. Dienesta noslēpums un konfidenciālas informācijas izmantošana

17. Ierosinātās Direktīvas 54. pantā noteikts, ka kompetento iestāžu darbiniekiem ir jāievēro pienākums glabāt dienesta noslēpumu. Šīs Direktīvas 54. panta 1. punkta otrajā rindkopā ir aizliegts izpaust konfidenciālu informāciju, "izņemot pārskata vai apkopojuma formā tā, ka nevar noteikt atsevišķas kredītiestādes (...)". No šā formulējuma nav skaidrs, vai aizliegums attiecas arī uz personas datu izpaušanu.
18. EDAU iesaka paplašināt konfidenciālas informācijas izpaušanas aizliegumu, kas iekļauts 54. panta 1. punkta otrajā rindkopā, attiecinot to uz gadījumiem, kad ir identificējamas personas (t. i., ne tikai "atsevišķas kredītiestādes"). Citiem vārdiem sakot, noteikums jāpārformulē tā, lai aizliegtu konfidenciālas informācijas izpaušanu, "izņemot pārskata vai apkopojuma formā tā, ka nevar noteikt atsevišķas kredītiestādes un personas" (...) (izcēlums pievienots).

⁽¹²⁾ Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām, COM(2011) 651.

⁽¹³⁾ Skat. 12. atsauci.

⁽¹⁴⁾ Sk. 2012. gada 10. februāra atzinumu par Komisijas priekšlikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par kriminālsankcijām iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju gadījumā, COM(2011) 654.

2.4. Noteikumi par sankciju publicēšanu

2.4.1. Obligāta sankciju publicēšana

19. Viens no galvenajiem ierosināto tiesību aktu kopuma mērķiem ir stiprināt un tuvināt dalībvalstu tiesisko regulējumu par administratīvajām sankcijām un pasākumiem. Ierosinātajā Direktīvā noteikts, ka kompetentajām iestādēm ir tiesības piemērot sankcijas ne tikai kredītiestādēm, bet arī personām, kas ir materiāli atbildīgas par pārkāpumu⁽¹⁵⁾. Direktīvas 68. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka kompetentās iestādes bez nepamatotas kavēšanās publicē visas sankcijas vai pasākumus, ko piemēro par ierosinātās Regulas noteikumu vai ierosinātās Direktīvas īstenošanai pieņemto valsts tiesību aktu pārkāpumiem, norādot informāciju par pārkāpuma veidu un būtību un par pārkāpumu atbildīgo personu identitāti.
20. Sankciju publicēšana varētu palielināt preventīvo ietekmi, jo reālie un potenciālie vainīgie, lai izvairītos no nopietna kaitējuma reputācijai, atturētos no pārkāpumu izdarīšanas. Tas palielinātu arī pārredzamību, jo tirgus dalībniekiem kļūtu zināms, ka pārkāpumu ir izdarījusi konkrēta persona⁽¹⁶⁾. Šis pienākums tiek ierobežots tikai tad, ja šāda publicēšana iesaistītajām personām var radīt nesamērīgu kaitējumu; šajā gadījumā kompetentās iestādes sankcijas publicē, ievērojot anonimitāti.
21. EDAU nav pārliecināts, ka pašreizējā redakcijā sankciju obligātā publicēšana atbilst datu aizsardzības tiesību aktu prasībām, ko Tiesa ir izskaidrojusi savā nolēmumā *Schecke* lietās⁽¹⁷⁾. EDAU uzskata, ka pasākuma nolūks, vajadzība nav samērīga nav pietiekami noskaidroti un ka jebkurā gadījumā ir jāparedz atbilstīgi drošības pasākumi personu tiesību aizsardzībai.

2.4.2. Publicēšanas vajadzība un samērība

22. Tiesa savā nolēmumā *Schecke* lietās atcēla Padomes regulas un Komisijas regulas noteikumus, kuros paredzēts, ka ir obligāti jāpublicē informācija par lauksaimniecības līdzekļu saņēmējiem, tostarp dati par šo saņēmēju identitāti un saņemtajām summām. Tiesa uzskatīja, ka minētā publicēšana ir personas datu apstrāde, uz kuru attiecas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 8. panta 2. punkts, un tāpēc tas ir ar Hartas 7. un 8. pantu atzīto tiesību aizskārums.
23. Pēc analīzes, ka "paredzētās atkāpes no personas datu aizsardzības un tās ierobežojumi jāīsteno tikai tiktāl, ciktāl tas ir noteikti nepieciešams", Tiesa turpināja analizēt publicēšanas nolūku un samērību. Tiesa secināja, ka minētajā lietā nekas nenorāda, ka, pieņemot attiecīgos tiesību aktus, Padome un Komisija būtu ņēmušas vērā informācijas publicēšanas metodes, kas atbilstu šādas publicēšanas mērķim, bet mazāk aizskartu subsīdiju saņēmēju tiesības.
24. Šķiet, ka ierosinātās Direktīvas 68. pantā ir tādas pašas nepilnības, kādas Tiesa uzsvērusi savā nolēmumā *Schecke* lietās. Jāpatur prātā, ka, novērtējot to, vai noteikums, kas paredz personas datu publisku izpaušanu, atbilst datu aizsardzības prasībām, ir ļoti svarīgi izvirzīt skaidri definētu nolūku, kurš jāsaņiedz ar paredzēto publicēšanu. Tikai tad, ja nolūks ir skaidri definēts, var novērtēt, vai attiecīgā personas datu publicēšana patiešām ir vajadzīga un samērīga⁽¹⁸⁾.
25. Izlasot priekšlikumu un tam pievienotos dokumentus (t. i., ietekmes novērtējuma ziņojumu), EDAU ir radies iespaids, ka nav pietiekami noskaidrots pasākuma nolūks un līdz ar to arī tā vajadzība. Ja priekšlikuma apsvērumos par šiem jautājumiem nekas nav teikts, tad ietekmes novērtējuma ziņojumā ir vienīgi konstatēts, ka "sankciju publicēšana ir svarīgs elements, kas nodrošina sankciju preventīvu ietekmi uz adresātiem, taču ir jānodrošina, lai sankcijām būtu preventīva ietekme arī uz plašāku sabiedrību". Tomēr

⁽¹⁵⁾ Sankciju piemērošana ir precizēta ierosinātās Direktīvas 65. pantā, kurā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka tādu saistību pārkāpumu gadījumos, kas attiecas uz iestādēm, finanšu kontrolāciju sabiedrībām un jauktas darbības kontrolāciju sabiedrībām, var piemērot sankcijas vadības struktūras locekļiem un citām personām, kuras saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir atbildīgas par šādu pārkāpumu.

⁽¹⁶⁾ Sk. ietekmes novērtējuma ziņojumu, sākot ar 42. lpp.

⁽¹⁷⁾ Apvienotās lietas C-92/09 un C-93/09, *Schecke*, 56.–64. punkts.

⁽¹⁸⁾ Šajā sakarā sk. arī EDAU 2011. gada 15. aprīļa atzinumu par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības gada budžetam (OV C 215, 21.7.2011., 13. lpp.).

ziņojumā nav analizēts, vai preventivitātes ziņā mazāk agresīvas metodes varētu garantēt tādu pašu rezultātu, neiejaucoties attiecīgo personu privātajā dzīvē. Tajā nav paskaidrots, kāpēc nepietiktu ar naudas sodiem vai citiem sankciju veidiem, kas neietekmē tiesības uz privātuma neaizskaramību.

26. Turklāt šķiet, ka ietekmes novērtējuma ziņojumā nav pietiekami ņemtas vērā informācijas publicēšanas mazāk agresīvas metodes, piemēram, kredītiestāžu identitātes datu publicēšanas ierobežošana vai publicēšanas vajadzības apsvēršana katrā gadījumā atsevišķi. Sevišķi pēdējā minētā iespēja no pirmā skatiena varētu šķist samērīgāks risinājums, jo īpaši, ja ņem vērā, ka publicēšana saskaņā ar 67. panta 2. punkta a) apakšpunktu pati ir sankcija un ka 69. pantā paredzēts, ka kompetentajām iestādēm, nosakot piemērojamo sankciju, jāņem vērā attiecīgie apstākļi (t. i., katra atsevišķa gadījuma novērtējums), piemēram, pārkāpuma smagums, personīgās atbildības pakāpe, pārkāpuma atkārtota izdarīšana, trešām personām nodarītie zaudējumi utt. Visos gadījumos, uz kuriem attiecas 68. pants, obligātā sankciju publicēšana ir pretrunā 67. un 69. pantā minētajam sankciju režīmam.
27. Ietekmes novērtējuma ziņojumā ir iekļauti tikai daži punkti, kuros paskaidrots, kāpēc publicēšana, ņemot vērā katru atsevišķu gadījumu, nav pietiekami laba izvēle. Tajā konstatēts, ka jautājuma "vai publicēšana ir atbilstoša sankcija" atstāšana kompetento iestāžu pārziņā varētu mazināt publicēšanas preventīvo ietekmi⁽¹⁹⁾. Tomēr EDAU uzskata, ka jebkurā gadījumā tieši šis aspekts – proti, iespēja novērtēt gadījumu, ņemot vērā konkrētos apstākļus, – salīdzinājumā ar obligāto publicēšanu padara minēto risinājumu par samērīgāku un līdz ar to arī par vēlamāku izvēli. Šī izvēle varētu, piemēram, ļaut kompetentajai iestādei neveikt publicēšanu mazāk nopietnu pārkāpumu gadījumos, proti, ja pārkāpums nav nodarījis būtisku kaitējumu, ja persona ir izrādījusi vēlmi sadarboties utt.

2.4.3. Nepieciešamība pēc atbilstīgiem drošības pasākumiem

28. Lai visu intereses būtu taisnīgi sabalansētas, ierosinātajā Direktīvā jāparedz atbilstīgi drošības pasākumi. Pirmkārt, drošības pasākumi ir vajadzīgi saistībā ar apsūdzēto personu tiesībām pārsūdzēt lēmumu tiesā un tiesībām uz nevainīguma prezumpcijas ievērošanu. Šajā sakarā ierosinātās Direktīvas 68. panta tekstā jāiekļauj konkrēti formulējumi, lai kompetentajām iestādēm būtu pienākums veikt atbilstošus pasākumus abās situācijās, proti, ja lēmums tiek pārsūdzēts vai ja tiesa lēmumu atceļ⁽²⁰⁾.
29. Otrkārt, ierosinātajā Direktīvā jānodrošina, ka datu subjekta tiesības tiek ievērotas proaktīvi. EDAU atzinīgi vērtē faktu, ka priekšlikuma galīgajā redakcijā ir paredzēta iespēja neveikt publicēšanu, ja tā var radīt nesamērīgu kaitējumu. Tomēr proaktīvai pieejai būtu jānozīmē, ka datu subjektus jau iepriekš informē par to, ka attiecībā uz viņiem tiks publicēts sankciju piemērošanas lēmums un ka viņiem saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 14. pantu tiek garantētas tiesības šo lēmumu apstrīdēt, ja tam ir likumīgs pamatojums⁽²¹⁾.
30. Treškārt, tā kā ierosinātajā Direktīvā nav precizēts plašsaziņas līdzeklis, ar kura starpniecību informācija jāpublicē, praksē, domājams, vairums dalībvalstu publicēšanu veiks tīmeklī. Publicēšana tīmeklī var radīt konkrētas problēmas un riskus, jo īpaši attiecībā uz vajadzību nodrošināt, ka informācija tiešsaistē netiek glabāta ilgāk, kā nepieciešams, un ka datus nevar mainīt. Ārējo meklētājprogrammu izmantošana arī rada risku, ka informāciju varētu izraut no konteksta un grūti kontrolējamās veidos izplatīt gan tīmeklī, gan ārpus tā⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Sk. 44. un 45. lpp.

⁽²⁰⁾ Piemēram, valstu iestādes var izskatīt šādus pasākumus: atlikt publicēšanu līdz pārsūdzības noraidīšanai vai, kā ierosināts ietekmes novērtējuma ziņojumā, skaidri norādīt, ka lēmumu joprojām var pārsūdzēt un ka personu uzskata par nevainīgu, kamēr netiek pieņemts galīgais lēmums, un publicēt labojumus, ja tiesa lēmumu atceļ.

⁽²¹⁾ Sk. EDAU 2007. gada 10. aprīļa atzinumu par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV C 134, 16.6.2007., 1. lpp.).

⁽²²⁾ Šajā sakarā sk. Itālijas Datu aizsardzības iestādes (DAI) publicēto dokumentu "Valsts pārvaldes iestāžu reģistros un dokumentos glabātie personas dati. Pamatnostādnes datu apstrādei valsts iestādēs saistībā ar saziņu un informācijas izplatīšanu tīmeklī"; dokumenta teksts pieejams Itālijas DAI tīmekļa vietnē: <http://www.garanteprivacy.it/garante/doc.jsp?ID=1803707>

31. Ņemot vērā iepriekš minēto, dalībvalstīm jānosaka pienākums nodrošināt, ka attiecīgo personu datus tiešaistē glabā saprātīgu laika posmu, kuram beidzoties, tos sistemātiski izdzēs (²³). Turklāt dalībvalstīm jānodrošina atbilstīgu drošības pasākumu izstrāde, jo īpaši, lai aizsargātu no riskiem, kas saistīti ar ārējo meklētājprogrammu izmantošanu (²⁴).

2.4.4. Secinājumi par publicēšanu

32. EDAU uzskata, ka pašreizējā redakcijā sankciju obligātā publicēšana neatbilst pamattiesībām uz privātuma neaizskaramību un datu aizsardzību. Likumdevējam rūpīgi jāizvērtē ierosinātās sistēmas vajadzība un jāpārbauda, vai publicēšanas pienākums ir samērīgs ar to, kas vajadzīgs izvirzītā sabiedrisko interešu mērķa sasniegšanai, un vai šī mērķa sasniegšanai pastāv mazāk ierobežojoši pasākumi. Atkarībā no šīs samērības pārbaudes rezultātiem publicēšanas pienākums jebkurā gadījumā jāatbalsta ar piemērotiem drošības pasākumiem, lai nodrošinātu nevainīguma prezumpcijas ievērošanu, attiecīgo personu tiesības apstrīdēt lēmumu, datu drošību/precizitāti un to dzēšanu pēc attiecīga laika perioda.

2.5. Ziņošana par pārkāpumiem

33. Ierosinātās Direktīvas 70. pants attiecas uz mehānismiem, kas paredzēti ziņošanai par pārkāpumiem; šie mehānismi ir zināmi arī kā ziņošanas sistēmas. Tā kā šīs sistēmas var darboties kā efektīvs atbilstības instruments, tās aktualizē no datu aizsardzības viedokļa būtiskus jautājumus (²⁵). EDAU atzinīgi vērtē faktu, ka priekšlikumā ir iekļauti konkrēti, dalībvalstu līmenī vēl pilnveidojami drošības pasākumi attiecībā uz to personu aizsardzību, kas ziņo par iespējamo pārkāpumu, un, plašākā nozīmē, uz personas datu aizsardzību. EDAU apzinās, ka ierosinātajā Direktīvā ir izklāstīti tikai sistēmas galvenie elementi, kas dalībvalstīm būtu jāievieš. Tomēr viņš vēlētos pievērst uzmanību turpmāk minētajiem papildu punktiem.
34. EDAU uzsver (kā tas ir citu atzinumu (²⁶) gadījumā), ka būtu jāievieš īpaša atsauce uz vajadzību ievērot ziņotāju un informatoru identitātes konfidencialitāti. EDAU uzsver, ka ziņotāju stāvoklis ir ļoti delikāts. Personām, kas sniedz šādu informāciju, jāgarantē, ka viņu identitātes dati tiek apstrādāti saskaņā ar konfidencialitātes nosacījumiem, jo īpaši attiecībā uz personu, par kuru tiek ziņots saistībā ar iespējamu pārkāpumu (²⁷). Ziņotāju identitātes konfidencialitāte jāgarantē visos procedūras posmos, ja vien tas nepārkāpj valsts noteikumus, kas regulē tiesas procedūras. Proti, identitāte, iespējams, būs jāizpauž sakarā ar turpmāko izmeklēšanu vai sekojošo tiesvedību, kas ierosināta pēc pārbaudes veikšanas (to starp, ja noskaidrots, ka ziņotāji ir ļaunprātīgi iesnieguši maldinošus ziņojumus par kādu personu) (²⁸). Ņemot vērā iepriekš minēto, EDAU iesaka papildināt 70. panta 2. punkta b) apakšpunktu ar

(²³) Šīs bažas ir saistītas arī ar plašākām tiesībām, proti, tiesībām tikt aizmirstam, kuru iekļaušana jaunajā tiesiskajā regulējumā personas datu aizsardzībai šobrīd tiek apspriesta.

(²⁴) Šajos drošības pasākumos var ietilpt, piemēram, ārējo meklētājprogrammu veiktās datu indeksēšanas atslēgšana.

(²⁵) 29. panta darba grupa 2006. gadā publicēja atzinumu par šādām ar datu aizsardzības aspektiem saistītām sistēmām, t. i., Atzinumu 1/2006 par ES datu aizsardzības noteikumu piemērošanu iekšējām ziņošanas sistēmām grāmatvedības, grāmatvedības iekšējās kontroles, revīzijas, korupcijas novēršanas, banku un finanšu noziegumu jomā (darba grupas atzinums par ziņošanas sistēmām). Atzinums atrodams 29. panta darba grupas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index_en.htm

(²⁶) Sk. piemēram, EDAU 2011. gada 15. aprīļa ziņojumu par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības gada budžetam (OV C 215, 21.7.2011., 13. lpp.), un 2011. gada 1. jūnija ziņojumu par izmeklēšanām, kuras veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) (OV C 279, 23.9.2011., 11. lpp.).

(²⁷) To, cik svarīgi ir saglabāt ziņotāja identitātes konfidencialitāti, EDAU jau ir uzsvēris 2010. gada 30. jūlija vēstulē Eiropas Ombudam lietā 2010-0458; vēstule atrodama EDAU tīmekļa vietnē (<http://www.edps.europa.eu>). Sk. arī EDAU provizorisks pārbaudes atzinumus par OLAF iekšējām izmeklēšanām (lieta 2005-0418) (2006. gada 23. jūnijs) un par OLAF ārējām izmeklēšanām (lietas 2007-47, 2007-48, 2007-49, 2007-50, 2007-72) (2007. gada 4. oktobris).

(²⁸) Sk. EDAU 2011. gada 15. aprīļa atzinumu par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības gada budžetam; dokumenta teksts pieejams tīmekļa vietnē <http://www.edps.europa.eu>

šādu noteikumu: “šo personu identitāte jāgarantē visos procedūras posmos, ja vien tās izpaušana nav paredzēta valsts tiesību aktos sakarā ar turpmāko izmeklēšanu vai sekojošo tiesvedību”.

35. EDAU arī uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt atbilstīgus noteikumus, lai garantētu apsūdzēto personu piekļuves tiesības, kas ir cieši saistītas ar tiesībām uz aizstāvību⁽²⁹⁾. Direktīvas 70. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajām ziņojuma saņemšanas procedūrām un turpmākai rīcībai jānodrošina, ka apsūdzēto personu tiesības uz aizstāvību, piemēram, tiesības tikt informētam, tiesības piekļūt izmeklēšanas dokumentiem un nevainīguma prezumpcija, tiek pienācīgi ievērotas un ierobežotas tikai tiktāl, cik tas nepieciešams⁽³⁰⁾. EDAU šajā sakarā iesaka arī papildināt ierosināto Direktīvu ar noteikumu, kas minēts 29. panta 1. punkta d) apakšpunktā Komisijas priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām, kurā noteikts, ka dalībvalstīm jāievieš “atbilstīgas procedūras, lai nodrošinātu apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību un tikt uzklaustītai, pirms tiek pieņemts lēmums, un tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli pret lēmumu vai pasākumu, kas uz to attiecas”.
36. Visbeidzot, runājot par 70. panta 2. punkta c) apakšpunktu, EDAU ir gandarīts, ka šajā noteikumā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt gan apsūdzētās personas, gan apsūdzētāja personas datu aizsardzību saskaņā ar Direktīvā 95/46/EK izklāstītajiem principiem. Tomēr viņš ierosina svītrot no teksta vārdus “izklāstītajiem principiem”, lai atsauce uz Direktīvu būtu plašāka un saistošāka. Attiecībā uz pienākumu šo sistēmu praktiskajā īstenošanā ievērot datu aizsardzības tiesību aktus EDAU jo īpaši gribētu uzsvērt 29. panta darba grupas ieteikumus, kas tika sniegti 2006. gada atzinumā par ziņošanas sistēmām. Cita starpā, īstenojot valstu sistēmas, attiecīgajām organizācijām jāpatur prātā, ka jāievēro samērība, pēc iespējas ierobežojot to personu kategorijas, kas ir tiesīgas ziņot, to personu kategorijas, kas var tikt vainotas pārkāpuma izdarīšanā, un pārkāpumus, kuros personas var tikt vainotas; jāveicina identificētu un konfidenciālu ziņojumu, nevis anonīmu ziņojumu iesniegšana; jānodrošina ziņotāju identitātes izpaušana, ja ziņotājs ļaunprātīgi iesniedzis maldinošus ziņojumus; un stingri jāievēro datu uzglabāšanas termiņi.

3. SECINĀJUMI

37. EDAU iesaka:

- iekļaut priekšlikumos materiālo tiesību normu šādā redakcijā: “Attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic dalībvalstis saskaņā ar šo regulu, kompetentās iestādes piemēro dalībvalstu noteikumus, ar kuriem īsteno Direktīvu 95/46/EK. Attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic EBI saskaņā ar šo regulu, EBI ievēro Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumus”;
- grozīt 54. panta 1. punkta otro rindkopu, lai būtu atļauts izpaust konfidenciālu informāciju tikai pārskata vai apkopojuma formā “tā, ka nevar noteikt atsevišķas kredītiestādes un personas” (izcēlums pievienots),
- precizēt 48. un 56. pantā, ka nolīgumiem ar trešām valstīm vai trešās valsts iestādēm par personas datu nosūtīšanu jāatbilst Direktīvas 95/46/EK IV nodaļā un Regulā (EK) Nr. 45/2001 izklāstītajiem nosacījumiem par personas datu nosūtīšanu uz trešām valstīm, un arī iekļaut ierosinātajā Direktīvā noteikumu, kas līdzinās 23. pantam priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām⁽³¹⁾,

⁽²⁹⁾ Šajā sakarā sk. EDAU pamatnostādnes par Eiropas iestāžu un struktūru veikto personas datu apstrādi administratīvajās izmeklēšanās un disciplinārlietās; tajās norādīta ciešā saikne starp datu subjektu piekļuves tiesībām un apsūdzēto personu tiesībām uz aizstāvību (sk. 8. un 9. lpp.) http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/10-04-23_Guidelines_inquiries_EN.pdf

⁽³⁰⁾ Sk. 29. panta darba grupas atzinumu par ziņošanas sistēmām, 13. un 14. lpp.

⁽³¹⁾ Skat. 12. atsauci.

- ņemot vērā šajā atzinumā paustās šaubas, izvērtēt ierosinātās sankciju obligātās publicēšanas sistēmas vajadzību un samērību. Atkarībā no šīs vajadzības un samērības pārbaudes rezultātiem jebkurā gadījumā paredzēt piemērotus drošības pasākumus, lai nodrošinātu nevainīguma prezumpcijas ievērošanu, attiecīgo personu tiesības apstrīdēt lēmumu, datu drošību/precizitāti un to dzēšanu pēc attiecīga laika perioda,

- attiecībā uz 70. pantu: 1. papildināt 70. panta 2. punkta b) apakšpunktu ar šādu noteikumu: “šo personu identitāte jāgarantē visos procedūras posmos, ja vien tās izpaušana nav paredzēta valsts tiesību aktos sakarā ar turpmāko izmeklēšanu vai sekojošo tiesvedību”; 2. pievienot 2. punkta d) apakšpunktu, kurā noteikts, ka dalībvalstīm jāievieš “atbilstīgas procedūras, lai nodrošinātu apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību un tikt uzklautai, pirms tiek pieņemts lēmums, un tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli pret lēmumu vai pasākumu, kas uz to attiecas”; 3. svītrot no noteikuma 2. punkta c) apakšpunkta vārdus “izklāstītajiem principiem”.

Briselē, 2012. gada 10. februārī

Giovanni BUTTARELLI
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja palīgs
